

Як перевести гутірку на тему Пластового Закону

Чи потрібно вам перевести гутірку на тему Пластового Закону? Ось як це можна зробити: Юначка чи Юнак яка/який має приготувити гутірку, перед сходами випише на окремих карточках паперу наступні приклади, які вказують на якусь точку Пластового Закону, або якусь точку Закону заперечують.

На сходах, карточки роздає членам гуртка, які по черзі читають свій приклад і вияснюють на яку точку Закону вказує приклад або яку точку Закону приклад заперече. Інші члени можуть сказати свої думки. Після обговорення поданих прикладів, кожний член гуртка додає ще свій власний приклад.

Між Пластом і СУМ-ом відбуваються спортивні змагання. Пластунка суддює і побачила, що пластунка, котра кидає диском, переступила межу. Вона нічого не каже, і міряє довжину від межі.

Юнак пильно підготувався на іспит. Відповів на всі питання. Після іспиту цілий день журиться, що погано його написав.

Гурток їде на прогульку. Кожний член має щось принести. Юнак обіцяв принести сірники. На прогульці зимно і дощ - всі надіються, що буде тепла зупа. Юнак сірників не приніс і нема нічого теплого їсти.

Юнак їде на прийняття із своїми товаришами зі школи. На прийняттю багато товаришів курять. Він не хоче відрізнятись від товаришів і курить з ними.

Їде жінка і несе торбу із харчами. Торба розривається і всі харчі розсипаються по дорозі. Юначка помагає жінці позбирати харчі. Жінка дає юначці \$5.00 як заплату за допомогу. Юначка не бере грошей.

Юнак відкладає написати есей до школи до останнього дня. Телефонує його товариш, щоб вони пішли до кіна. Він за пів години якнебудь пише есей і йде до кіна.

Гурток здобув останнє місце на тереновій грі на Святи Весни. Їх впорядниця дуже розчарована і каже юначкам, що вони оферми. Юначки ображуються, замикаються в шатрі і не беруть участі в дальшій програмі Свята Весни.

Юначка має три дні вільного від науки. На наступний тиждень має іспити в школі. За тиждень вона має перевести гутірку на сходах. В її кімнаті пороскидано, не має, що вбратися бо одежа вся брудна. Підчас трьох днів вакацій вона дивиться на телевізію, сидить на сходах і дивиться як хлопці на вулиці копають пушкою, переглядає старі журнали і говорить по телефоні.

Мій приклад

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ЯК ПІДГОТОВИТИ ГУТІРКУ НА ТЕМУ ПЛАСТОВОГО ЗАКОНУ

Ти маєш підготувати гутірку на тему Пластун є Ощадний.

Ти в паніці. Ти думаєш, що треба буде прочитати багато книжок на тему "Як бути ощадним", сидіти ночами і виписувати мудрі слова. Але гутірка - це не есей до школи.

Гуторити значить **диускутувати** чи **розмовляти** в групі. У гутірці беруть участь **всі** — всі члени гуртка і **впорядник** чи **впорядниця**. Як зробити, **щоби всіх в гуртку зацікавити** темою "Пластун є ощадний" Дай їм нагоду сказати **свою думку**. Щоб це зробити, **питайся різні питання**.

Коли Ти будеш переводити свою гутірку, зроби так: **подай тему в такій формі, щоб зацікавити всіх в гуртку**. Це може бути **коротка історія** або **опис чогось, що сталося**. Постав **питання про Твою історію**, щоб довідатися, чи всі зрозуміли про що Ти хочеш говорити. **Подбай, щоб усі члени гуртка брали участь у дискусії**.

Якщо є члени гуртка, що самі не зголошуються до дискусії, Ти, як **провідник**, звертайся до них із **конкретними питаннями**. На кінець, зроби **підсумки сам**, або **попроси свого впорядника** щоб Тобі допоміг у цьому. На наступній сторінці є **приклад, як можна провадити гутірку на тему Пластун є ощадний**.

ГУТІРКА: ПЛАСТУН Є ОЩАДНИЙ

Олег хотів собі купити спортову сорочинку. Він дістав гроші як подарунок на уродини, але в дорозі до крамниці, його товариш Ігор намовив його йти пограти на автоматах. Тому, що Олег мав більше грошей як йому було потрібно на сорочинку, він згодився. Але за кілька годин, які пролетіли майже непомітно і весело, Олег побачив, що протринькав усі гроші і не лишилося нічого на закуп сорочинки.

На вашу думку, чи Олег тут зробив одну чи дві помилки?

(Члени гуртка дають свої opinii). Мені здається, що Олег два рази помилився: він витратив гроші на не дуже корисне заняття і також не уважав на гроші. Вислід такий, що тому що він не був ощадний, йому навіть не залишилося грошей щоб купити те, що хотів.

Чи може кожний дати мені приклад коли він був чи не був ощадним з грошми?

(Кожний дає свій приклад. Провідник гутірки допомагає кожному членові оцінити свій приклад) Вам легко буде зрозуміти, як бути ощадним з грошми. Гроші треба видавати лише на потрібні речі, а на інші грошей не видавати. Скажім, юнак пішов до кінотеатру на добрий, цікавий фільм. Це не є змарновані гроші. Але коли приглядаючись фільмові зголоднів і пішов накупив попкорну, чоколяди, морозива, напиту, це є змарновані гроші, бо йому цих речей не було потрібно.

Чи тільки з грошми треба бути ощадним?

Ощадним також треба бути із часом.

Хто дасть мені приклад ощаджування часу?

(Члени гуртка дають приклади). Час є дуже важна річ у нашому житті, бо його звичайно так мало. Кожну хвилину нашого часу треба вживати корисно. Ті люди, що марнують багато часу звичайно нещасливі в житті.

Якщо ви маєте годину вільного часу, як можна її корисно вжити? А як можна її змарнувати?

(Члени гуртка дають приклади). Дивитися на телевізор є корисно, якщо програма вас чогось навчить, або якщо ви дивитесь для відпруження. Але дивитися на телевізор без перестанку – це змарнований час.

Чи хтось має ідею, як ощаджувати енергію?

(Члени гуртка дають приклади). Без енергії людина нічого не може зробити. Це значить, що людина, яка має в пляні зробити багато корисного, мусить ощаджувати свою енергію, щоби могли все це виконати. Наприклад, Ти можеш після навчання цілий вечір грати бейсбол, але це може бути не лише змарнований час але також і змарнована енергія, якщо Ти маєш ще довго сидіти вечером і писати задачі, коли Ти змучений.

А тепер, хто може дати мені приклад ощадности грошей? Часу? Енергії?

(Члени гуртка дають приклади). Тепер ви можете зрозуміти, що пластуни, які є ощадними, мають досить грошей назбираних на хвилину потреби, мають багато часу читати книжки, або майструвати і все є готові братися до діла енергійно.

Пластун вірний Україні = вірний українській спадщині

Моя Українська Спадщина

Спадщина: все те, що ми дістали від попередніх поколінь і все те, що ми залишимо наступним поколінням

Спадкоємець: той, хто приймає спадщину або продовжує певну традицію

Спадкодавець: особа, що передає кому-небудь спадщину

Хто залишив нам спадщину?

Предки: люди, що жили перед нами, попередники сучасних поколінь

Рід: вся наша родина, всі наші рідні; ряд поколінь, що походять від одного предка

Нарід: люди однієї національності пов'язані спільним минулим, спільною спадщиною

Що вони нам залишили?

Дивись Завдання на наступній сторінці. Як зробите завдання, продискутуйте наступні питання:

- Які ділянки спадщини можна ще додати до того, що предки нам залишили?
- Які приклади можна ще додати в кожній ділянці спадщини?
- Чи можете щось сказати про кожну ділянку?
- З вищеподаних прикладів, про котрі можете щось сказати? наприклад: хто або що то є, де, коли, і т.д? (Про те, що не знаєте, можете прочитати в *Encyclopedia of Ukraine (5 vols)* або в *Ukraine: a Concise Encyclopedia*. Ці книжки є в публічних бібліотеках).

Що мені робити з тією спадщиною?

- Вивчати її, щоб знати і розуміти з якого Ти роду;
- шанувати і зберігати її;
- передавати її своїм друзям і своїм дітям;
- плекати і розвивати її в своєму особистому житті;
- старатися збагатити її чимсь новим.

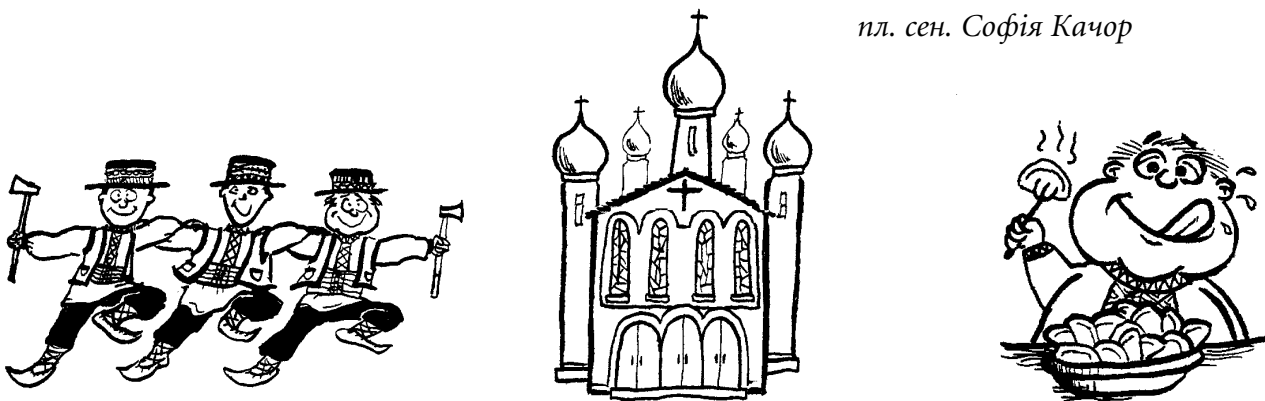
Чому мені треба це робити?

Це вияв пошани до Твого роду, до праці і скарбів Твоїх предків.

Це велика частина того, хто Ти є. Пізнай себе і будь гордий з цього!

Це один з головних обов'язків пластуна. Ти присягав або будеш присягати, це робити.

ил. сен. Софія Качор

Моя спадщина

Що залишили нам наші предки?

У кожній ділянці є щось, або хтось, що там не належить. Позначи.

НАРОДНІ ПІСНІ - НАРОДНІ ПІСНІ - НАРОДНІ ПІСНІ

- Ой на горі та женці жнуть
- Там на пляжі на Маямі
- Їхав козак за Дунай
- Ой, що ж то за шум учинився
- Засвистали козаченьки
- Розпрягайте, хлопці коні

ЦЕРКВУ - ЦЕРКВУ - ЦЕРКВУ

- ікони/іконостас
- плащаниця
- батько веде молоду до шлюбу
- св.Євхаристія під двома видами
- вічна пам'ять
- знак хреста трьома пальцями

ІСТОРІЮ - ІСТОРІЮ

- Іван Мазепа
- Святослав Завойовник
- Тарас Чупринка
- Король Данило
- Михайло Грушевський
- Лех Валенса

НАРОДНІ ТАНЦІ - НАРОДНІ ТАНЦІ - НАРОДНІ ТАНЦІ

- козачок
- гора
- аркан
- метелиця
- гопак
- коломийка

МУЗИКУ - МУЗИКУ - МУЗИКУ

- Микола Лисенко
- Дмитро Бортнянський
- Микола Леонтович
- Артем Ведель
- Станислав Людкевич
- Сергій Мусоргський

МОВУ - МОВУ - МОВУ

- 26 літер
- відміна іменника
- минулий доконаний час
- відміна прикметника
- правопис
- кличний відмінок

СТРАВИ - СТРАВИ - СТРАВИ

- гуляш
- голубці
- узвар
- борщ
- вушка
- вареники

АРХІТЕКТУРА - АРХІТЕКТУРА - АРХІТЕКТУРА

- Базиліка св.Петра
- Маріїнський палац
- Софійський Собор
- Чорна кам'яниця
- Катедра св.Юра
- Собор св.Андрія

ЛІТЕРАТУРА - ЛІТЕРАТУРА - ЛІТЕРАТУРА

- Ліна Костенко
- Лев Толстой
- Іван Франко
- Тарас Шевченко
- Іван Котляревський

ВАРТОСТІ - ВАРТОСТІ - ВАРТОСТІ

- пошана до свого роду
- воля/свобода
- гостинність
- працьовитість
- помста
- краса

ТРАДИЦІЇ - ТРАДИЦІЇ - ТРАДИЦІЇ

- великодний кошик
- дівич вечір
- дідух
- дарунки під ялинкою
- писанки

ВІДПОВІДІ:

Література - Лев Толстой (російський письменник)
 Народні казки - Три свинки (англійська народна казка)
 Мова - 26 літер має англійська азбука, українська має 33
 Вартості - Помста
 Церква - Батько веде молоду до шлюбу (обряд)
 Народні пісні - Там на пляжі на Маямі
 закінчих церков)

Література - Лев Толстой (російський письменник)
 Музика - Сергій Мусоргський (російський композитор)
 Народні танці - Гора (єврейський народний танок)
 Історія - Лех Валенса (бувший президент Польщі)
 Народні пісні - Там на пляжі на Маямі

СЛОВНИЙ і СУМЛІННИЙ

Ці дві прикмети поведінки подібні, але різняться тим, що

- словний чи словна значить, що Ти виконуєш те, що обіцяєш
- обіцяти значить добровільно сказати, що Ти щось зробиш
- сумлінний чи сумлінна значить, що Ти виконуєш все якнайкраще тому, що Ти це добровільно обіцяв або тому, що це Твій обов'язок

Пластун є СЛОВНИЙ / Пластунка є СЛОВНА

- люди Тобі довіряють тому, що Ти дотримуєш слова
- люди, які знають Тебе як пластуна знають, що Ти все говориш правду і дотримуєшся обіцянок
- коли Ти сказав, що прийдеш на прогульку, інші юнаки знають, що Ти прийдеш на час
- коли Ти обіцяєш щось зробити, Ти передумуєш, чи Тобі це можливо виконати

Пластунка є СУМЛІННА / Пластун є СУМЛІННИЙ

- Ти виконуєш свій обов'язок якнайкраще
- кожне діло за яке Ти добровільно берешся, виконуєш якнайкраще
- Ти не чекаєш, щоб хтось за Тебе зробив те, що Ти маєш зробити
- якщо Ти щось зробила не так, чесно признаєшся до вини

Подай приклади із свого життя коли Ти був чи була СЛОВНИЙ/СЛОВНА

Мої приклади:

.....

.....

.....

.....

.....

Подай приклади із свого життя коли Ти був чи була СУМЛІННИЙ/СУМЛІННА

Мої приклади:

.....

.....

.....

.....

.....

- Ти сказав, що винесеш сміття. На дворі паде дощ і Ти хочеш іти спати, але Ти виконуєш те, що обіцяв.
- Ти обіцяв заступити братчика на сходинах з новаками, але Ти хочеш іти на лід з своїми товаришами. Ти відмовляєш собі приємність, щоб виконати обіцянку.
- Ти обіцяв, що зробиш відзначку на курінний табір, але Ти не встиг це зробити перед табором. Ти кінчаєш робити відзначку на таборі, під час свого дозвілля.
- Ти обіцяв принести товаришеві книжку на сходи, яку йому потрібно до школи на наступний день, але Ти забув. По сходинах, Ти йдеш додому і доставляєш йому книжку до хати.

- Коли Твій гурток, має сходи, Твоя виховниця знає, що Ти там будеш.
- Коли Ти виконуєш свої домашні обов'язки, Ти не чекаєш, щоби мама або тато Тобі пригадували, але сама берешся за діло тоді, коли треба.
- Ти перевіряєш свої задачі перед тим, що здаєш учителю, щоб не було помилок.
- Ти телефонуєш по гуртковій штафеті і юначки, яку Ти маєш повідомити про збірку, нема дома. Ти телефонуєш до наступної в штафеті, щоб штафета не перервалася.
- Коли Ти на таборі на стійці і не стає дров, Ти подбаєш, щоб наступна стійка мала дрова.
- Коли Ти маєш приготувати гру на сходи, Ти пошукаєш якусь нову і цікаву, що ніхто ще не грав.

Що робити, коли твій приятель чи приятелька шахрує?

Юнаки і юначки в школі під великим тиском — змаг за оцінки, сподівання батьків, вступні іспити та інше. Крім того, вони часто заангажовані спортом чи позшкільними заняттями. Спокуса шахрувати — велика. Пластун не тільки словний і совісний, а також приятельський. Що робити, коли твій приятель чи приятелька шахрують? **ЩО Б ТИ ЗРОБИВ В НАСТУПНИХ СИТУАЦІЯХ?**

1. Твоя приятелька каже, що вечером мала сильні корчі і не могла вчитися на іспит з математики. Вона хоче сидіти близько тебе і відписувати. Ти:
 - А. дозволяєш їй це зробити
 - Б. кажеш, що ти незручно почувашся це робити
 - В. зголошуєш її учителеві.
2. Твою приятельку вже раз попередила учителька природничих наук не відписувати. Вона підсуває свою лавку до тебе і благаючими очима дивиться на тебе. Ти:
 - А. пишеш свої відповіді великим шрифтом і якщо вона прочитає, тебе це не обходить
 - Б. не звертаєш уваги на неї, але кажеш їй після лекції, щоб вона тебе другий раз так не наражувала
 - В. просиш учительку дозволу пересістися на інше місце.
3. Ти дивиєшся як це так, що твій товариш все дістає високі оцінки на найтяжчих іспитах без підготовки. По дорозі до класу, списана картка паперу випадає з його записника. Ти:
 - А. підносиш папірець і даєш йому в коритарі
 - Б. лишаєш папірець на підлозі
 - В. передаєш папірець учителеві перед іспитом.
4. Твоя товаришка почала приятелювати із групою учнів які хваляться, що вони шахрують і ніхто їх в цьому ще не зловив. Ти журишся що вони будуть мати поганий вплив на неї. Ти:
 - А. рішаєш почекати і побачити що буде далі
 - Б. кажеш їй, делікатно про свої побоювання
 - В. телефонуєш до її батьків.
5. Твоя приятелька просить тебе чи може відписати твою домашню задачу. Клясний дижурний чує і кличе вас до свого столика. Ти:
 - А. починаєш плакати
 - Б. кажеш, що ти таки не дала їй відписати своєї задачі і обіцяєш, що таке більше не станеться
 - В. кажеш дижурному, що то не ти просила і лишаєш приятельку, щоб сама собі дала раду.
6. Під час іспиту із хемії, ти зауважуєш, що твого приятеля рука виглядає наче б він недавно був татуйований. Після іспиту Ти:
 - А. позичаєш йому мило
 - Б. говориш з ним і пропонуєш, щоб ви разом вчилися, щоб він підніс свою оцінку
 - В. розповідаєш всім про це при обіді.
7. Твій приятель дуже зайнятий роботою в студентській раді і не закінчив свого есею з французького. Старшоклясник йому пропонує свій есей з минулого року. Ти:
 - А. вдаєш що ти нічого не чув і нічого не знаєш
 - Б. стараєшся переконати свого товариша, щоб попросив учителя продовжити термін здачі
 - В. відразу зголошуєш їх обох директорові.
8. Твій товариш тобі каже “будь реалістом — всі шахрують.” Ти:
 - А. погоджуєшся, що він має рацію
 - Б. пояснюєш йому, що він не тільки неправий але й собі шкодить і що ти можеш дати раду без шахрування
 - В. пишеш листа до шкільної газетки критикуючи слабкий нагляд учителів.
9. Учитель ловить двох учнів, які шахрують на іспиті тригонометрії і вони перепадають. Один з них тобі каже, що твій товариш також шахрував, але його не зловили. Ти:
 - А. сидиш тихо
 - Б. кажеш своєму товаришеві що про нього говорять
 - В. посилаєш анонімного листа до товариша мами.
10. Ти довідалася, що твоя товаришка шахрувала на іспиті математики. Ти дуже сильно вчилася і дістала нижчу оцінку від неї. Тепер ти почувашся скривдженою. Ти:
 - А. гратулюєш їй за добру оцінку
 - Б. кажеш їй, що шахрування може зірвати приятельські стосунки, бо така поведінка не справедлива супроти інших
 - В. заставляєш її присягнути, що вона не буде більше шахрувати. Інакше ти це зголосиш її батькам.

Оцінювання відповідей

Що робити, коли твій приятель чи приятелька шахрують?

У цьому запитнику нема легких відповідей, бо шахрування — серйозна проблема.

Якщо ти вибрав

Головно А: Вдаєш що нічого не бачиш.

Ти відвертаєшся від трудних ситуацій. Ти сподієшся, що якщо не будеш звертати уваги на неї, проблема зникне.

Головно В: Ти суворий суддя і зажорстокий.

Ти волієш покарати ніж знайти розв'язку.

Головно Б: Тобі залежить на інших.

Ти дійсно турбуєшся добром твого товариша чи товаришки. Ти хочеш, щоб він чи вона змінили свою поведінку. Якщо вони це не зроблять, тобі прийдеється передумати своє відношення до них.

Бути увічливим - значить гарно і приязно поводитися супроти інших.

Добра поведінка показує другим, що Ти шануєш їх.

Бути увічливим - значить звертати увагу на потреби інших.

УВІЧЛЕВИЙ ПЛАСТУН чи УВІЧЛЕВА ПЛАСТУНКА

У домі не викрикує так, якби це було в лісі.

Уважливо вітає старших і своїх ровесників.

Не заважає там, де хтось працює.

Залишає по собі порядок у кімнаті чи лазничці і усюди, де перебуває.

Не перебиває інших, коли вони говорять.

В автобусі чи крамниці не пхається, а чекає на свою чергу.

Не говорить забагато про себе, а дозволяє іншим щось сказати.

Рисунки: Маркіян Микитюк

ПЛАСТУН УВІЧЛИВИЙ / ПЛАСТУНКА УВІЧЛИВА

Подаємо ЗАПИТНИК, який можна використати на сходинах, щоб почати гутірку на тему 6-ої точки Пластового Закону. Перечитай кожну описану ситуацію. Подумай, що б Ти зробив чи зробила. Зазначи відповідь. (Відповіді і оцінювання на наступній сторінці).

1. Ти їдеш в автобусі і хочеш забути турботи дня. Наставляєш свій Walkman так голосно, що з мозку може вийти яєшня. Але завважуєш, що люди звертають на Тебе увагу. Ти

- а. певний, що музика не аж така голосна.
- б. скручуєш музику.
- в. підкручуєш музику, щоб показати, що Ти не дбаєш про їх опінію.

2. Ти і Твої приятелі сидять в ресторані. Ви всі регочитеся і голосно розповідаєте обридливі випадки з біо-лабораторії. Четверо дорослих при сусідньому столі кілька разів обертаються, натякаючи, що може ваша поведінка за голосна. Ти

- а. просиш товаришів, щоб тихше поводитися.
- б. дивишся просто на сусідів. Ви заплатили гроші і маєте право собі забавлятися так, як вам подобається.
- в. не звертаєш на сусідів уваги.

3. Ти є в крамниці і купила собі величезний напиток. Ідеш до каси за нього заплатити, коли напиток Тобі паде на підлогу. Ти

- а. завстиджуєшся і виходиш скоро з крамниці.
- б. кажеш особі при касі, що стався випадок і повертаєшся взяти собі новий напиток.
- в. просиш працівника, щоб подав паперові рушники і починаєш чистити, заки хтось принесе стирку до підлоги.

4. Ти стоїш в черзі до кіна. Старший чоловік перед Тобою тримає тяжку торбу. Що кілька хвилин, він Тебе нехотячи нею гупає. Ти

- а. торкаєш його за плече і кажеш, щоб він уважав.
- б. відступаєш кілька кроків, щоб йому було більше місця.
- в. попихаєш його легко до переду.

5. Ти є в перебиральні крамниці і міряєш сорочки. Ти вже поміряв около 10 і жадна Тобі не сподобалася. Сорочки розкинуті по цілій підлозі. Заки Ти виходиш із перебиральні, Ти

- а. копаєш всі сорочки на купу, щоб могти вийти.
- б. складаєш сорочки і даєш на крісло.
- в. стаєш на сорочки щоб подивитися в дзеркало.

6. Ти є в парку і з'їла торбинку чипсів. Оглядаєшся чи десь є смітник, але нігде його не бачиш. Ти

- а. складаєш торбинку і ховаєш в кишеню.
- б. стискаєш торбинку в бальончик і запихаєш в лавку.
- в. кидаєш торбинку на землю.

7. Ти є в порядній споживчій крамниці і шукаєш мамі подарунок. Ти дуже голодна. Бачиш тарільчик із сиром і сухариками, виставлений, щоб люди куштували. Ти

- а. береш один або два куски і йдеш далі.
- б. береш один за другим бо вони напевно мають досить.
- в. береш кілька кусків сира і повно сухариків на пізніше.

8. Ти при публічному телефоні, базикаєш із товаришкою, бо маєш трохи часу. Ти вже говориш 10 хвилин і завважуєш, що хтось інший чекає на телефон. Ти

- а. говориш далі. Ти заплатила і це публічний телефон.
- б. даєш сигнал особі, яка чекає, що Ти вже кінчаєш і закінчуєш свою розмову.
- в. кінчиш свою розмову з товаришкою і дзвониш до другої, бо Ти ще маєш 15 хвилин часу.

ВІДПОВІДІ

Відповіді і оцінювання (Запитник: ПЛАСТУН УВІЧЛИВИЙ)

1. Найкраща відповідь: б

Скрути музику.

Чому? *Walkman* для того існує, щоб могли приватно насолоджуватися музикою і не перешкоджати другим. Це дуже нечемно грати його так голосно, щоб інші мусіли терпіти його скрипучий звук.

Оцінка: **а:** 2 **б:** 3 **в:** 1

2. Найкраща відповідь: а

Попроси товаришів, щоб притихли.

Чому? Тому, що Ти в ресторані і Твоя голосна поведінка може зіпсувати іншим настрій. Коли Ти в публічному місці – ресторані, театрі, автобусі чи крамниці – уважай щоб не робити галасу. Якщо Твоя група турбує інших, приведи її під контроль.

Оцінка: **а:** 3 **б:** 1 **в:** 2

3. Найкраща відповідь: в

Поможи почистити.

Чому? Залишити калабану – небезпечно, бо хтось може послизнутися і впасти. Вода також може ушкодити речі на підлозі. Коли Ти помагаєш чистити, це показує, що Ти береш відповідальність за свій вчинок, навіть якщо це був випадок. Крім того, Тобі не буде встидно повернутися до цієї крамниці.

Оцінка: **а:** 1 **б:** 2 **в:** 3

4. Найкраща відповідь: б

Відступися і дай йому місця.

Чому? Цей чоловік не чіпається Тебе навмисно. Посунься, щоб він мав більше місця на свою торбу. Часами треба звернути увагу іншій особі, що вона робить щось, що Тебе дратує. Але перше відійди від ситуації, зокрема коли хтось робить щось зовсім нехотячи. Старайся поводитися з повагою до старшої особи.

Оцінка: **а:** 2 **б:** 3 **в:** 1

Оцінювання: Додай свої оцінки.

- Якщо Ти дістав чи дістала від 20 до 24 - Тобі можна дати відзнаку (якщо би така була) за те, що Ти завжди увічливий чи увічлива.
- Якщо Ти дістав чи дістала від 16 до 19, хоч Ти не заслуговуєш на відзнаку за увічливість, з Тобою можна витримати, але Ти повинен чи повинна більше уважати на те, як Ти поводишся з людьми.
- Якщо Ти дістав чи дістала менше як 16, Ти мусиш застановитися над своєю поведінкою. Перечитай знова запитник і подумай, що треба було б зробити.

5. Найкраща відповідь: б

Зложи сорочки на крісло.

Чому? Ти не мусиш повісити кожну сорочку рівенько назад на вішак. Але Ти повинен шанувати одягу і мати пошану до людей, які працюють в крамниці, і тому повинен залишити перебиральню в порядку.

Оцінка: **а:** 2 **б:** 3 **в:** 1

6. Найкраща відповідь: а

Дай порожню торбинку до кишені.

Чому? Тому, що ми всі повинні старатися, щоб наші парки були чисті, а не смітниками. Навіть залишати торбу на лавці - це смітити.

Оцінка: **а:** 3 **б:** 2 **в:** 1

7. Найкраща відповідь: а

Візьми один або два куски – і йди далі.

Чому? Тому, що тарілка сира – це не буфет. Вона виставлена, щоб покупці куштували. Якщо будеш напихатися, будеш виглядати, як свинка.

Оцінка: **а:** 3 **б:** 1 **в:** 2

8. Найкраща відповідь: б

Кінчай розмову скоро.

Чому? Публічний телефон – не для того, щоб базікати, зокрема коли хтось чекає. Якщо дуже потрібно Тобі довше говорити, дай особі, яка чекає, нагоду потелефонувати. Тоді, заплативши знова, продовжуй розмову.

Оцінка: **а:** 2 **б:** 3 **в:** 1

'Пластун слухняний пластовій старшині'

Гурток Волохаті Мамути, XI-го куреня ім. Северина Левицького в Торонті, під проводом ст. пл. Мотрі Онищук, перевів гутірку-дискусію, на X-ту точку Пластового Закону. Щоб ми могли скористати із їх роздумів і опіній, Роман Гуль записав цю дискусію на відео. Ось подаємо її (трохи зредаговану - думки кожного члена гуртка подано разом).

Ми сьогодні будемо говорити про одну точку Пластового Закону – “Пластун слухняний пластовій старшині”. Що це закон? Що значить слово закон?

Закон це те, що ми маємо зробити, це те, чого ми маємо дотримуватися.

Як ви розумієте цей закон “Пластун слухняний пластовій старшині”?

Треба слухати своїх виховників...Також треба слухати всю пластову старшину – зв'язкового, станичного, – чи на таборі, чи в домівці. Навіть поза домівкою.

Кого, крім друга, потрібно слухати? Ти гуртковий – чи Твій гурток тебе слухає?

Часом так, а часом ні.

Чи вони повинні Тебе слухати?

Я думаю, що якщо я є в офіційній ролі, на збірці чи на таборі, то так, але поза тим – ні. Тільки тому, що я гуртковий, я не можу їм все казати, що робити.

Чому ви маєте слухати гурткового а не іншого члена гуртка?

Бо ми його вибрали як провідника, щоб він нас провадив. Ми його слухаємо в офіційній ситуації, бо ми його хочемо слухати...Якщо він робить те, що він має робити, то ми маємо його слухати. Але якщо то не є його спеціальна роль то не значить, що він має керувати нами.

Значить, чи слухати – залежить від ролі людини, залежить від ситуації, залежить від того чи ви його вибрали. Чи ми завжди слухаємо все, що люди говорять? Чи ви завжди слухаєте виховника чи гурткового?

Ні!

Чому ні?

Якщо він нам скаже щось робити, або зверне увагу на нашу поведінку, то випадає, щоб його слухали. Але якщо він нам скаже щось, наприклад, що є небезпечного, ми не мусимо його слухати тому, що то не є відповідне...Я думаю, що треба слухати тоді, коли це мені щось дасть. Наприклад, я слухав виховників на таборі Золота Булава щоби дістати Золоту Булаву...Я би слухав, якщо би я був переконаний, що мій друг є

розумний...З'язковий раз мені сказав, що я маю щось зробити, але то не була моя роль і моя відповідальність. Я йому сказав, що то не я а хтось інший має зробити.

Так що, ви думаєте, що не треба слухати пластової старшини завжди. Це залежить від ситуації - чи якась небезпека, чи ви уважаєте, що то щось немудрого, чи ви уважаєте, що то не є ваша відповідальність.

* * *

Що робити, коли є конфлікт між двома людьми яких Ти маєш слухати? Наприклад, Твої батьки Тобі кажуть що в середу вечір Ти маєш зустріти тету, яку Ти не бачив вісім років а друг сказав, що Ти маєш в середу вечір провадити сходинами і що Ти це вже давніше обіцяв зробити.

Залежить, що Ти обіцяв перше. Якщо два тижні тому Ти обіцяв, що будеш провадити сходинами, тоді треба то робити...Я думаю, що батьки мають тут вищий статус, що вони мають більше право Тобі сказати, що робити ніж хтось в Пласті.

Значить, що є якась ієрархія - перше батьки, тоді Пласт. Ми дійшли до того, що треба слухати пластової старшини, але не завжди. А що як ми ніколи не слухаємо пластової старшини? Тоді що стається?

То чому Ти є в Пласті? Ти прийшов в організацію, яка має як принцип те, що Ти мусиш слухати тих, які є в проводі.

Але коли Ти прийшов до Пласту? Скільки Тобі було років? Чи Ти розумів, що означає слухати пластову старшину?

Батьки Тобі сказали, тут є Твій братчик. Слухай його!
Декотрі з вас будуть братчиками цього літа. Що ви сподієтеся від новаків?

Щоб вони нас слухали. Деякі не можуть слухати бо мають проблеми і мусять робити збитки. Але вони мусять старатися... Я хочу, щоб вони старалися, йшли за програмою табору і робили менше-більше то, що вони мають робити...

Продовження →

(Продовження: 'Пластун слухняний пластовій старшині')

Що Ти будеш робити як новачки не схочуть Тебе слухати?

То буде залежати, чи то буде момент коли це їм може пошкодити. Якщо вони будуть говорити тоді коли я говорю, то я їм виясню, чому мене треба слухати. Але якщо то буде щось небезпечно, наприклад новачки бавяться сірниками, то я б інакше до того ставився. Його треба взяти до когось, що Ти знаєш, що він буде слухати. Може він послухає коменданта. Він напевно мусить слухати батьків. Якщо батьки з ним поговорять, то він напевно буде слухати.

Він сидить, кидає сірники під барак і Ти йдеш до коменданта, а комендант іде дзвонити до батьків – а барак горить???

Перш за все, треба забрати сірники, взяти його зі собою до коменданта. Сірники сховати, щоб то знову не сталося.

Ви казали, що якщо би ви не хотіли слухати Пластового Закону, то ви би просто не належали до Пласту. Коли робиться таке рішення - ходити чи не ходити?

Це робиться звичайно, коли переходиш до юнацтва – тоді рішаєш чи Ти далі лишаєшся в Пласті, чи ні.

•••

Чому взагалі потрібна точка "слухняний пластовій старшині"? Якщо Ти є словний, совісний, точний, і т. д. чому це не вистарчає?

Ця точка - слухняний пластовій старшині - підкреслює те, що пластуни мають мати респект до старшини.

Слухняність є рамці для того, щоб існувало суспільство.

Чи Ти мусиш мати когось, що Тобі каже що робити?

Часами так тому, що ми ще не є зрілі... Часами нас треба направити на правильний шлях, показати куди йти. Не казати, що ми мусимо робити, але нас направити на те,

що буде для нас краще... Як я є з приятелями я часом не пам'ятаю, що є правильно, що є неправильно... Ця точка потрібна, але для молодших. Їм треба очеркнути куди вони мають йти... Ми в такому віці, що потребуємо дисципліни. Наше наставлення таке, що ми думаємо, що ми все знаємо і нам все належить. Я думаю, що нам потрібний такий друг, що скаже Тобі, що світ не крутиться довкола Тебе і Тобі всього не треба. Я думаю, що є деякі люди нашого віку, що є ОК, що трошки більше зрілі. Але для тих, що не є такі зрілі, то треба трохи більше дисципліни.

Чи ви відчуваєте, що час до часу вам треба сказати, що ви маєте робити?

Часом, але не так дуже часто... Якщо Ти дотримуєшся всіх інших точок, то тоді Тобі не треба буде казати, що Ти маєш робити... Я думаю, що у віці в якому ми є тепер то більше потрібно нас навчити практичні речі - як щось зробити – замість казати, що є правильно а що є неправильно. Ми досить добре знаємо, що мається і що не мається робити. Але часом нам треба сказати і нас навчити, як щось практично зробити.

Ти кажеш, що ви знаєте, що мається і що не мається робити. Але чи ви все робите те, що мається?

Ні, але ми знаємо, що треба. Ти знаєш, що Ти то не маєш робити, але Ти то робиш все одно. На це є якась причина... Ми вже менше-більше знаємо, які є моральні вартості. Ми самі рішаємо, що є правильно чи не правильно. Нам треба щоб дорослі нам допомогли і нас направили на правильний шлях. І не тільки це – але щоб вони нам допомогли, щоб ми могли самі побачити, що є правильно і щоб ми самі себе навчили.

* * *

Точність і час

Як ми заощаджуємо час: Факс, Телефон, Інтернет

Погані слова: зволікати відкладати спізнятися

Неточність - їдка і руйнує точність іншим.

На сходини, які все починаються пізно, з часом, всі приходять пізно.

Сценка:

Двоє точних пластунів А і Б сидять на сходинах і чекають на В.

А (дивиться на годинник): **Він вже 15 хвилин спізнився.**

Б: Починаймо без нього.

А: **Даймо йому ще 5 хвилин.**

(Входить В, спішиться)

В: Вибачайте, що спізнився!

А і Б (разом): **Нічого!**

В: Довго чекали?

А: **Ні, тільки кілька хвилин.**

Научка: неточний виграв. Неточному не дано зрозуміти, що він іншим створив незручності.

Толерантність неточності помагає неточним далі спізнятися.

Як побороти неточність

I. Мало хто із нас спізнється до праці чи до школи бо знаємо, що за часте спізнення будуть нас кликати до відповідальности. Можемо бути звільнені із праці, чи будемо покарані в школі за те, що не приходимо на час. Ми також дуже уважаємо, щоб не спізнятися на автобус, літак чи поїзд бо знаємо, що там ніхто не буде на нас чекати і втрата буде наша.

Але, в той сам час, ми спізнємося до церкви, бо там і так без нас почнуть; на курси українознавства, на пластові сходини чи збірки. Значить, ми приходимо на час там де нам грозять консеквенції, якщо ми спізнємося, а спізнємося тоді коли полягаємо на власну самодисципліну. Може нам бракує цієї самодисципліни? Може нам треба краще зорганізувати свій час коли ми є поза школою чи працею?

II. Ще одна причина на спізнення: може нам бракує пошани до тих людей які на нас чекають, коли ми спізнємося. Може ми не шануємо наших друзів в гуртку, наших учителів чи наше суспільство, коли ми постійно спізнємося на різні імпрези. Тоді нам треба переглянути наші почування і коли прийдемо до висновку, що вони неправильні, нам їх треба змінити, щоб наше наставлення стало більше позитивним.

III. Є третя можливість. Може у нас бракує самопошани. Може ми не маємо пошани до самих себе і тому не маємо почуття гордості за свої вчинки і нам обоятно як ми презентуємося перед іншими. Тут розв'язка більш складна. Такій особі треба повернути самопошану бо коли людина сама себе не шанує, то вона ніколи не пошанує інших.

Кажуть: Час – то гроші. Але час важніший як гроші, бо грошей можна завжди придбати більше, де часу не дістанеш більше як 24 години на добу.

Використано матеріали: *В дорогу з юнацтвом* (весна 1990)

БРАТЕРСЬКИЙ і ДОБРОЗИЧЛИВИЙ

Братерський

Братерський – те саме, що приятельський. Братерськість – як дзеркало. Якщо Ти з усмішкою зустрінеш другого, напевно він відповість Тобі усмішкою. Якщо Ти хочеш бути приятелем, побачиш що інші схочуть бути Твоїми приятелями. Якщо Ти сам приятельський, Тобі здобути приятеля не так трудно. Трудніше є затримати приятеля. Кожна людина, це індивідуальність, яка має свої думки і свої звички. Щоб бути добрим приятелем, Ти мусиш сприняти людей, такими якими вони є, присвячувати їм увагу і шанувати їх погляди. Це не значить, що Ти мусиш бути такий чи така як всі. Справжні друзі будуть шанувати Твої погляди, зацікавлення і вмілості, які Тебе роблять тим ким Ти є. Коли Ти стаєш пластуном, Ти стаєш членом великої пластової родини, яка знаходиться в дев'ятьох країнах світу. Ти також стаєш членом цілого скавтського світу і маєш друзів в кожній країні.

Доброзичливий

Бути доброзичливим значить бажати іншим добра. Щоб бути доброзичливим, Ти мусиш відчувати не лише свої потреби а і потреби других. Вислухай другого і постарайся уявити себе на його чи її місці. Не тяжко бути доброзичливим до людей, які близькі до Тебе. Тяжче бути доброзичливим до людей, яких Ти не знаєш, не розумієш або з якими Ти не погоджуєшся. Бути доброзичливим і виrozumілим до всіх – добрий антидот до отруї ненависті і насильства, які так поширені сьогодні. Доброзичливість не обмежується до людей; вона відноситься й до природи і до нашого довкілля. З пошани до природи, ми повинні шанувати наше довкілля у всіх пластових зайняттях – практикувати безслідне таборування і мандрівництво.

Як можна плекати братерськість на таборі

На першій ватрі, всіх таборовиків ділиться по парам. Члени пари знайомляться і при ватрі кожний представляє і каже три речі про свого партнера. Пара яка себе представляє, тримає свічку, щоб її було видно.

Якщо на таборі Ти зацінаєш нового друга з іншого міста, обміняйся з ним або з нею адресами.

Чи Ти є братерський чи братерська? Виповни цей запитник:

1. Коли я завважу в гурті незнайому особу я з нею заговорю все часами ніколи
2. Коли зустрічаю знайому особу я її вітаю. все часом ніколи
3. Я пам'ятаю, якщо хтось мені поміг. все часом ніколи
4. Якщо є новий член в гуртку я з ним говорю. все часом ніколи
5. Я говор'ю погані речі про інших. ніколи часом все
6. Я люблю слухати погані речі про інших. ніколи часом все
7. В школі я помагаю іншим з задачами. все часом ніколи
8. Якщо до мене прийде приятель, я його/її частую коли сам щось їм чи п'ю. все часом ніколи
9. Я сміюся якщо хтось зробить помилку. ніколи часом все
10. Якщо моя дружина програла гру, я похвалю противників. все часом ніколи

Перша відповідь - 2 точки
Друга відповідь - 1 точка
Третя відповідь - 0 точок

14 до 20 точок
9 до 13 точок
менше 9 точок

Ти є братерський
Треба більше старатися
Треба поправитися

Чи Твій курінь братерський? Переведіть цей запитник із Радою Гурткових:

1. Новий гурток в курені познайомився із членами. скоро поволі ні
2. На заняттях кожний гурток тримається окремо. ніколи часом все
3. Наш курінний звертається до кожного по імені. все часом ніколи
4. Наш курінний трактує всіх справедливо. все часом ніколи
5. Провід куреня насміхається з молодших на таборі. ніколи часом все
6. В курені є такі члени з яких всі сміються. нема не думаю є
7. Старші члени помагають молодшим при розтаборенні. все часом ніколи
8. Наш курінь радо приймає нових членів які приходять вперше до Пласту. все часом ніколи
9. Якщо потрібно, гуртки діляться своїм вирядом із іншими гуртками. все часом ніколи
10. На Раді Гурткових ми говоримо про братерськість. часто рідко ніколи

Перша відповідь - 2 точки
Друга відповідь - 1 точка
Третя відповідь - 0 точок

14 до 20 точок
9 до 13 точок
менше 9 точок

Ваш курінь братерський
Треба більше старатися
Треба поправитися

Коли ви виповнити ці запитники, принесіть їх на сходини і передискутуйте ваші відповіді.
Це буде гуртка на тему Пластового Закону!

КРИТИКА

Як сказати те, що думаєш і рівночасно бути ДОБРОЗИЧЛИВИМ

Якщо Ти коли-будь був предметом критики (а хто з нас не був), Ти знаєш, що критика коле. Може Твоя мама Тобі казала, що Твоя кімнати виглядає як смітник. Або може Твій виховник вразив Тебе своєю заввагою про стан Твого однострою. Або Твоя товаришка сказала, що Ти

не повинна носити таких тісних джінсів. Незалежно від причини, критику приймаємо не дуже охоче. Коли підозріваємо, що будуть нас критикувати, часто перестаємо слухати, щоб вдержати нашу гідність.

Як висловити комусь критичне завваження, так щоб вони не чулися скривдженими, приниженими чи обуреними.
Значить, щоб зробити це ДОБРОЗИЧЛИВО.

Подаємо кілька прикладів критики. Прочитай опис кожної ситуації і подумай, чому там бракує ДОБРОЗИЧЛИВОСТИ.

Ситуація 1.

В школі. Таня стоїть біля своєї шафки. Підходить її товаришка Христя і, переходячи попри вікно, заглядає на себе і поправляє своє волосся.

Таня: Христю, бачу що ти втяла волосся!

Христя: Так, вчора.

Таня: Ой, воно справді інакше!

Христя: Так, знаю. Я не певна чи мені подобається чи ні.

Таня: Виглядає, що твоя фризєрка здуріла. Мені більше подобалася та зачіска, яку ти мала. Юркові напевно не сподобалася, правда?

Христя (скривлюється): Він ще не бачив.

М.М.

Чи Таня могла відповісти більш ДОБРОЗИЧЛИВО Христі?
Зазначи ✓ як Ти б відповіла.

1. Не журися. Волосся відросте а до того часу, ти зможеш носити шапку.
2. Йой, я б хотіла мати таку відвагу випробувувати нову зачіску!
3. Знаю, що ти хочеш почути від мене мою справжню думку, бо я твоя найкраща товаришка. Мушу признатися, що мені твоя зачіска не подобалася.

Ми радимо відповідь ч. 2.
Чому?

● **Не критикуй того, що не можна змінити.**

Христя не може повернути своє обрізане волосся.

● **Постав себе на місце особи, яку критикуєш.**

По її поведінці є ясно, що Христя не певна, чи вона добре зробила коли рішила втяти волосся. Їй потрібно піддержки більше, ніж критики. А Таня поспішила з критикою і Христя стала ще більше непевною

● **Не кажи неправду, але будь доброзичливим із правдою.**

Це складно. Коли твоя товаришка тебе ставить в таке положення, що виглядає, що вона хоче твого одобрення, відповісти негативно може її дуже поранити. Якщо Таня не знала, що в даний момент сказати, могла відповісти “дай мені час подумати”. Вона могла це сказати так, щоб підтримати Христю, напр. “Завжди ‘холодно’ побачити яка є нова мода.” Або “Звичайно мені забирає трохи часу привикнути до чогось нового. Але напевно мені сподобається твій новий вигляд”.

● **Якщо не питають тебе опінії, не давай її.**

Марно давати пораду комусь, хто її не шукає. Якщо хочеш комусь порадити, спитайся чи та особа хоче поради. Якщо вона скаже ні, або не хоче про це говорити, не пхайся. Небажану пораду вона може сприйняти, як атаку.

Непевний, що значить
ДОБРОЗИЧЛИВИЙ?

Це частина точки ч.7 Пластового закону і значить, що Ти бажаєш іншим добра, не кривдиш нікого і стараєшся бути вирозумілим супроти других. Це те саме що по-англійське *kind*.

Ситуація 2.

Петро і Андрій працюють в крамниці взуття. Андрій новий робітник. Він добрий працівник і має гарне відношення до покупців. Але Петро завважив, що Андрій дуже повільно повертає на місце пачки із черевиками, які його покупці пробували але не купили. Петро підходить до Андрія, коли той допомагає покупцеві.

Петро: Гей, Андрію. Ти не можеш залишати черевиків по цілій крамниці. Їх треба ховати.

Андрій: Вибач. Я ще не встигаю все зробити відразу.

Петро: Ну, я не буду за Тобою прятати. (*Відходить*). Ти не повинен бути таким недбалим.

У своїй критиці чи міг бути Петро ДОБРОЗИЧЛИВИМ? Як би Ти відповів? Зазначи ✓ свою відповідь.

1. Я можу тобі допомогти поскладати черевики, якщо потрібно. Мене також забрало довший час дати собі зі всім раду.
2. Покупці дуже не люблять коли пачки черевиків лежать по крамниці. Ти будеш тратити покупців, якщо не будеш давати ради.
3. Іншим продавцям вже надоїло бачити пачки черевиків по крамниці. Мені все одно, але іншим заважає.

Ми радимо відповідь ч.1. Чому?

● Перевір свої мотиви.

Петро повинен передумати, чому він так жорстоко скритикував Андрія. Чи він хоче Андрія щось навчити, чи він хоче його принизити? Може він чується загрожений тим, що Андрій йому конкурент. Може він журиться, що Андрій буде краще продавати, як він. Поки берешся когось критикувати, запитайся себе: Що я цим хочу досягнути? Чи я хочу йому допомогти, чи я шукаю причини його принизити?

● Перше – похвали.

Петро міг так почати — “Ти так добре справляєшся. Ти такий зайнятий, що не даєш зі всім раду. Я завважив, що Ти не маєш часу віднести непродані черевики. Ми тут стараємося поскладати непродані пачки відразу після того, як покупець піде. Якщо Тобі спочатку потрібно допомогти, я можу тобі допомогти”.

● Оминай принижуючих коментарів.

Оминай коментарів таких як Петра “Ти недбалий”. Навіть коли поведінка другої особи Тобі не подобалася, не

прозивай самої особи, а скажи що у її поведінці Тобі не подобалося. Замість казати, “Ти все спізнєнешся”, можна сказати, “Я вже довго чекаю. Мені здається, що я не є досить важною особою, щоб Ти приходив на час”.

● Не критикуй в присутності інших людей.

Петро критикував Андрія при покупцях. Андрій чувся не тільки скритикованим, але й був принижений. Знайди приватне місце коли хочеш комусь подати критику. Але пам’ятай — не критикуй людей поза їхніми плечима.

Ситуація 3.

Марко і Наталка виростили разом і знаються з новацтва. Наталка – привітна і спонтанна. Марко – встидливий і йому важко пізнати нових людей. Він не підходить до дівчат бо боїться неуспіху і цим дуже переймається. На забаві Наталка завважила, що Марко стоїть сам.

Наталка: Гей, Марку. Чому не танцюєш?

Марко: Не знаю. Тільки так собі тепер придивляюся.

Наталка: Ти боїшся попросити дівчину до танцю, правда?

Марко: Ні, це неправда.

Наталка: Знаєш Марку, якщо Ти себе не примусиш бути більш сміливим, Ти ніколи не вилізиш із своєї нірки. Ти така мишка.

Відповіш на наступні питання. (*Зроби це на сходах разом з гуртком і пришли відповіді до Юнака!*)

Чи думаєш, що критика Наталки була помічною? Чому так, або чому ні?

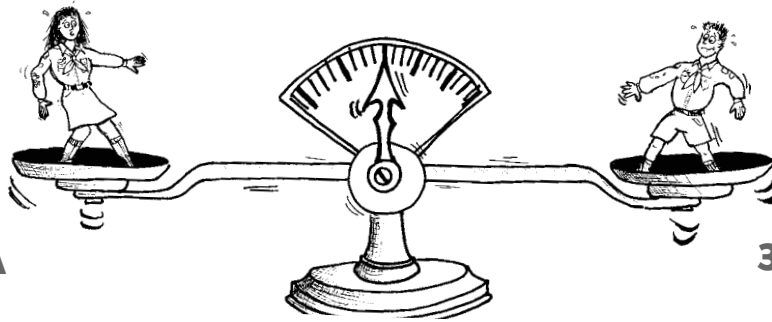
.....

Як ти думаєш Марко чувся після коментаря Наталки?

.....

Що могла Наталка зробити або сказати, що допомогло б Маркові побороти його несміливість?

.....

ЗРІВНОВАЖЕНА

ЗРІВНОВАЖЕНИЙ

Чи знаєш, що таке вага? А рівновага?

Як пояснимо тоді слово ЗРІВНОВАЖЕНИЙ / ЗРІВНОВАЖЕНА?

Зрівноважена людина контролює себе і не діє під впливом хвилимих емоцій - образи, гніву чи розпачу. Вміти володіти своїми емоціями потрібне в співжитті з іншими.

Зрівноваження конечне в скрутних, небезпечних чи наглих випадках. Прочитай описи кількох ситуацій де потрібно бути зрівноваженим.

Що б Ти зробив? Що б Ти зробила?

1.

Ти поспішаєш до наступної кляси і нехотючи вдаряєш Петра, який знаний за свою бурхливу поведінку і за те, що він часто вибухає через найменші причини. Він Тебе пхає під стіну і погрожує: "Дістань собі сильніші окуляри, щоб Ти краще бачив, куди йдеш". Ти повинен:

- а) попхати його, щоб показати, що Ти не нюня.
- б) перепросити його і відійти
- в) сказати йому, щоб він зачіпався із інтелектуально рівними собі суперниками такими як, наприклад, осли.

2.

Ан-дрій живе в Інституті св. Володимира де не дуже спокійні студенти. Він приходить до своєї кімнати стомлений і трішки простуджений з надією заснути але його сусіди починають чергову вечірку, галасуючи і слухаючи галасливу музику. Андрій повинен:

- а) почати грукати в стіну і голосно кричати
- б) викликати поліцію
- в) зчинити пожежу в коридорі
- г) попросити їх поводитися тихіше

3.

Івась зробив закупи в магазині і вийшов на- двір. Щойно тоді побачив, що йому неправильно дали здачу. Він повертається, але продавець при касі каже, що вона йому дала здачу правильно і відмовляється дати йому решту грошей. Що він повинен зробити?

- а) Погрозити продавщиці, що він буде говорити із власником крамниці,
- б) Голосно переконувати продавщицю, що це її вина, що вона неправильно порахувала.
- в) Спокійно признатися, що то його провина, що не порухував здачі при касі.

4.

Остап новий учень в школі і ще не має товаришів. Кожного дня, в час обіду, один хлопець підходить до нього, вибиває йому тацу з рук і полуденок Остапа опинюється на підлозі. Одного дня, цей хлопець запихає Остапа в кут і вимагає щоб той дав йому свій портфель. Остап повинен:

- а) Вирішити, що він більше не буде терпіти і сказати хлопцеві щоб той знайшов іншу жертву
- б) Передати йому свій портфель
- в) Замкнути очі і добре увалити хлопцеві кулаком в щоку

5.

Яра стоїть при касі в крамниці, хоче заплатити за джинси, які собі вибрала. Чоловік впихається перед неї і починає кричати на продавщицю, грозючи їй. Яра підозріває, що він п'яний, або під впливом наркотиків і її стає страшно. Що вона повинна зробити?

- а) Покласти джинси, вийти з крамниці і повернутися за пів години.
- б) Вона вже 10 хвилин чекала в черзі. Вона повинна зачекати, аж чоловік відійде.
- в) Яра повинна стати в обороні всіх у черзі і сказати чоловікові, щоб пішов до заду черги.

6.

Хтось працює на Твоєму комп'ютері і помилково викинув необхідний Тобі системний файл. Ти не можеш нічого надрукувати і не знаєш, що робити щоб віднайти викинений файл. Що Ти робиш?

- а) Випрошуєш його від комп'ютера і кажеш, що більше не дозволиш ним користуватися.
- б) Кажеш, що все нормально і що направиш комп'ютер пізніше.
- в) Ти даєш йому знати, що він повинен допомогти Тобі знайти розв'язку.

Відповіді: _____ →

Найкращі відповіді (Пластун зрівноважений):

1. б) Ти повинен перепросити його і відійти. Чому? Часами важко судити коли треба протиставитися задирі (*bully*) а коли відійти. Тому що Ти знаєш, що Петро часто поводить жорстоко і не можеш передбачити його реакції, краще перепроси його і забирайся з його очей. Відійти від суперечки є часами ознакою сильної волі.
2. г) Андрій повинен попросити їх поводитися тихіше, навіть коли це не дуже допоможе. Коли така поведінка триває постійно, треба внести скаргу до адміністрації інституту.
3. в) Івась не має чого злоститися, бо то він не почислив здачі тоді, коли брав. Він не має жодних доказів, що продавщиця хотіла його обшахрувати.
4. а) Остап повинен протиставитися хлопцеві. Чому? Остап повинен дати знати цьому задирі, що він більше не хоче терпіти його поведінки. Інакше, це знущання буде продовжуватися і Остап навіть може стати жертвою інших таких задир. Яка різниця між цим а # 1?
5. а) Яра повинна положити джинси і повернутися пізніше. Якщо є потенційно небезпечна ситуація, часами добре довіряти своїм інстинктам.
6. в) Якщо це була помилка, дай йому нагоду допомогти Тобі знайти розв'язку. Може колись його знання ще придасться Тобі.

Пластун Справедливий — Пластунка Справедлива

Що це значить?

Перше — це те, що по англійське називається *justice*. Тут, коли я поводжуся справедливо (*I am just*) я поводжуся згідно з правилами, які всі знають і всі визнають. Ми сподіваємося, що так будуть поводитися судді, які не тільки діють за правилами, але інтерпретують їх. Тому маємо вислів — *justice has been done*. Це значить, що розв'язка була згідна з правилами або, що хтось заслужив такий вислід (значить, розв'язка згідна із ненаписаними правилами).

Частіше ми покликані бути справедливим у значенні *fairness*. *Fairness* має до діла зі справедливим ставленням до противника у ситуаціях, що не точно підлягають правилам. Справедливість тут значить більше ніж точні правила. Коли ми є справедливі у цьому значенні слова, ми беремо під увагу і робимо те, що буде краще для всіх.

Третє значення — справедливий це той, хто є безстороннім чи об'єктивним (*free from bias*). *Bias* — це упередження проти когось або прихильність до когось. Таке упередження або прихильність виринає коли ми дивимося на щось через стереотипи. Стереотипи — це твердження про групу людей, які несправедливі і не кажуть повну правду.

Справедливий часами також значить те, що чесний. Чесна людина — це та що не старается здобути щось коштом другого. Чесна гра значить не дурити і не обманювати ні себе ні других.

Подумай, що в наступних ситуаціях справедливо робити.

1 На крайовій зустрічі мають відбутися міжкурінні змагання з футболу. Творити курінні команди можна двома способами — або вибрати найкращих гравців куреня щоб тільки ті брали участь в змагу, або творити команди за ротацийною системою, так щоб всі члени куреня взяли участь у змаганнях. Котрий спосіб більш справедливий?

2 Виховник переводить гру на гурткових сходах в якій треба знати історію Пласту. Його син, член гуртка, знав що буде така гра і перечитав історію Пласту перед сходами. Коли починається гра, цей підготовлений юнак не каже, що він знав, що буде така гра і виграє в ній перше місце. Чи він повівся справедливо супроти інших?

3 Батьки привозять своїх дітей на новацький табір і помагають їм розтаборюватися. Одна мама забирає найкраще ліжко в кімнаті, пересуває його найближче дверей, забирає найбільше місця на полиці для речей свого сина. Чи вона

4 Юначка дуже популярна в гуртку між своїми приятельками. Вона також добра пластунка і добрий провідник. Вже третій раз за порядком її вибирають на гурткову. Чи це справедливо?

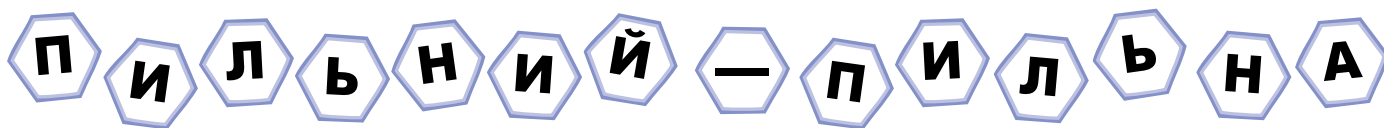
5 На курінному таборі вночі хтось вирізбив "гурток Орли #1" в дерев'яній стіні будинку. Провід табору перепитав всіх членів гуртка *Орли* але ніхто із гуртка не признався, що він чи вони це зробили. Провід тоді надав пересторогу цілому гурткові *Орли*. Чи це справедливо? Що ще повинен був провід

6 Один юнак не дуже брав участь в праці гуртка під час року, але має мистецькі здібності і на Орликіяду підготовив дуже гарний експонат, який виграв перше місце. За його проект, виховник нагородив юнака відзначенням. Інший юнак цього гуртка сумлінно і тихенько провадить гурткову хроніку вже три роки. Відзначення за цю роботу ще не одержав. Чи виховник справедливий? Що повинен виховник робити, щоб справедливо наділяти відзначення?

7 Гурток переходить програму I-ої проби. Виховник дуже хоче, щоб всі члени гуртка здали пробу якнайскоріше. На сходинах він підготовляє інструктаж з одної точки проби і на тих самих сходах перевіряє чи юнаки засвоїли матеріал. Виявляється, що деякі засвоїли дуже добре, деякі слабше а деякі майже нічого не навчилися. Виховник підписує всім індекс проби із тої

8 Юначка справляє свої уродини — свій день народження. Перед сходами запрошує декілька членок свого гуртка на прийняття, але не всіх. Чи це справедливо? Що вона повинна зробити, щоб бути

9 Рада Гуркових плянує курінну прогульку і підбирає трасу далеко від міста куди буде багато коштів заїхати. В курені є кілька юначок, яких родини не мають багато грошей і вони напевно не пойдуть на цю прогульку. Чи Рада Гуркових повелася справедливо? Чому? Що повинні зробити члени Ради Гуртко-

Пластун чи пластунка

- не пропускає нагоди навчитись чогось корисного чи нового;
- має багато занять; не лінує;
- уважно виконує свої обов'язки до школи, для батьків, для Пласту.

Найбільші вороги пильності:

- лінивість;
- зволікання чи відкладання (*procrastination*).

ПИЛЬНІСТЬ І ПРАЦЬОВИТІСТЬ

Бджола — приклад пильності і працюючості.

В цьому улику заховані слова поета.

Чи можеш їх прочитати?

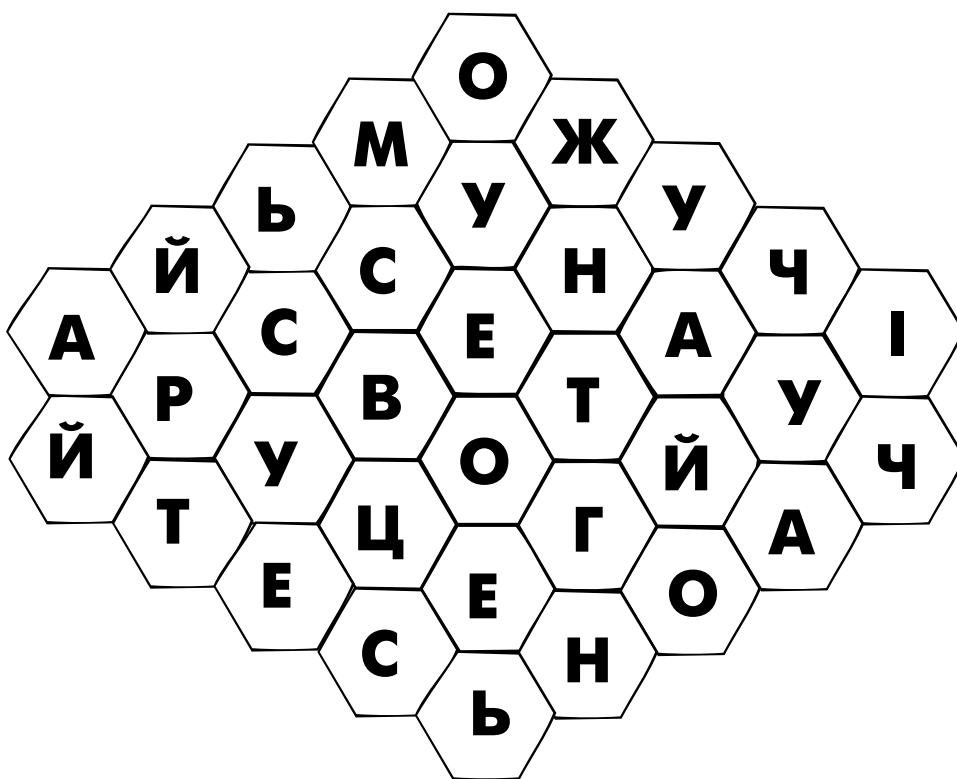
Починай від синьої букви І, іди від букви до букви в який будь напрям так, щоб прикінці ти мав цитат із слів поета.

Кілька прикладів пильності:

Пильність — подібна до працюючості. Може найкращим прикладом такої працюючості це українські імігранти, люди які приїхали на чуже місце поселення і починали своє життя наново. Спитайтеся своїх бабів і дідів — тих що покинули Україну після

другої світової війни. В новій країні поселення, вони мусіли працювати фізично, вчитися мову, вивчати і засвоювати нові умовини життя.

Дещо подібна доля тепер нових імігрантів з України, які також мусять робити кілька справ на раз: шукати роботи, вчитися мови, помагати своїм дітям.

Пильний і працюючий — в народній мудрості.

1. Не сокира теше, а чоловік.
2. У невмілого руки не болять
3. Бджола мала але й та працює.
4. Щоб рибу їсти, треба в воду лізти.
5. Як хочеш хвалитися, треба трудитися.
6. Здобудеш освіту, побачиш більше світу.
7. Добрий чоловік без роботи, як бджола без меду.
8. Коли працюєш, час біжить; коли чекаєш — не спишишь.

Відповіді: «І чужому науцяється, и свого не пуряється».

РОЗМОВА ПРО КРАСУ

Подруга - Недавно, я почала думати про те, як ми говоримо...

Юначка - (Завертає очима)

Подруга - Не завертай очима. Обіцяю, що це не буде лекція на тему "говоримо по-українському". Я маю на думці щось зовсім інше – як і чому ми вживаємо різні слова.

Юначка - Що тут думати? Слова є слова. Вони існують. Вони потрібні нам, щоби порозумітися. Ну, і все.

Подруга – Це правда. Проте, є слова, які засадничо нічого не додають до того, щоби люди себе краще розуміли.

Юначка – Не розумію.

Подруга - От, наприклад, я підслухала розмову групи юнаків і юначок про фільм, який вони щойно бачили. Щодруге слово (ну, може я трішки перебільшую) в них було лайливе англійське "Ф***!" у різних його варіантах. Мені здавалося, що вони користувалися цим вульгарним виразом замість пунктуації у своїй розмові. "—Це був знаменитий фільм! Ф***, (ЗНАК ОКЛИКУ). Ти бачив Ф*** (КОМА) коли він вискочив з поїзду, як швидко ті голодранці повтікали. Справді, Ф***, (ЗНАК ПИТАННЯ) і т.д.

Юначка - Що в тому злого? Це просто сучасний стиль говорення. Ніхто не бере його серйозно.

Подруга - Власне тому, що це сприймалося, як щось зовсім нормальне, я почала над цим думати.

Юначка - Не бачу, про що тут можна надумати. Колись це шокувало старших, але тепер такі вирази почуєте всюди, по радію, у рок мизиці, у фільмах і телепрограмах, у реклямах, на вулиці, в школі... Ніхто тим не переймається.

Подруга – Маєш рацію, такий наш світ. Однак, чи ми повинні некритично приймати ВСЕ, що діється в нашому світі? Тому, що зараз модно у суперечці в школі витягати зброю ...

Юначка – Ясно, що ні! Ми проти всякого насильства (violence). Але, пождіть! Що це має до діла зі словами?

Подруга - Слова мають велику силу. Словами можна любити, розрадити, зацікавити, пояснити, заохотити, щось створити. Словами можна також образити, відкинути, ненавидіти, знищити, вбити...

Юначка – І одні і другі слова нам потрібні, щоби висловити свої почування, свої емоції.

Подруга - Саме в тому сила слів. Слова, які ми вживаємо говорять другим про те, якими ми є, як ми думаємо і відчуваємо, та як ми сприймаємо других. Вони виявляють нашу внутрішню красу, красу нашого духа, або нашу внутрішню потворність (*ugliness*). Вони про нас говорять.

Продовжується

Продовжується

Юначка - Але, подруго, якщо всі знають, що "Ф*!" це не лайка, а тільки модна формула, тоді це нікому не шкодить.**

Подруга - Лайливі слова – особливо безцільно вживані лайливі слова – є подібні до безцільного або безпричинного насильства (gratuitous violence) тих хлопчаків, які стріляють проїздом з авта на зовсім випадкових невинних людей. Безцільне вживання лайливих висловів – своєрідне словесне насильство (verbal violence). Можливо ніхто з Твоїх друзів не потерпить фізично. Потерпіти можуть випадкові люди і ті друзі, яких внутрішні вартості краси не дозволяють їм на словесне насильство або на пониження себе і других. Однак, не в тому тільки діло. Йдеться ПРО ТЕБЕ.

Юначка - Як ПРО МЕНЕ?

Подруга – Це говорить про ТВОЇ вартості і внутрішню красу. Твоє беззастережне вживання лайливого виразу "Ф***!" і Твоя готовість на безцільне словесне насильство мені каже, що Ти готова йти на компроміс зі своїми вартостями задля популярної формули. Чи Ти про себе так думаєш? Чи Ти хочеш, щоби про Тебе так думали?

Юначка – При чому тут вартості і краса?

Подруга – Краса це не тільки фізична річ. Краса – також справа душі і всіх Твоїх моральних вартостей. Вартості такі як добро, справедливість, пошана гідності людини є зовсім протилежні до будь-якого насильства. Подібно до вчинків, слова, які Ти вживаєш, говорять другим про те, якою людиною Ти справді є по душі, які є Твої вартості. Ти сама сказала, що слова нам потрібні, щоби порозумітися. Ти віриш у ті вартості, правда? Чи Твої слова говорять це про Тебе? Чи так Тебе розуміють друзі?

пл. сен. Софія Качор

ІГРИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАННЯ ПЛАСТОВОГО ЗАКОНУ

1. ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН І НАРОДНЯ МУДРІСТЬ

Є 14 точок Пластового Закону і 14 приказок, які пов'язані з тими точками. Кожен з перших 14 осіб дістає точку закону, а інших 14 – кожен дістає приказку. Мета гри є знайти свою пару: приказка – точку, точка – приказку. Після закінчення гри, пари читають свою точку і приказку всім присутнім. Якщо на сходинах менше як 28 осіб, можна вибрати стільки точок закону і відповідних приказок, скільки є людей.

1. СЛОВНИЙ

Давши слово - держись, не давши - кріпись

2. СУМЛІННИЙ

Кінець діло хвалить

3. ТОЧНИЙ

Що нині втече, то завтра не зловиш

4. ОЩАДНИЙ

Копійка карбованець береже

5. СПРАВЕДЛИВИЙ

Не той друг, хто медом маже, а той, хто правду каже

6. УВІЧЛИВИЙ

Нехай буде гречка аби не суперечка

7. БРАТЕРСЬКИЙ І ДОБРОЗИЧЛИВИЙ

Чого собі не зичиш і другому не бажай

8. ЗРІВНОВАЖЕНИЙ

Держи язик за зубами

9. КОРИСНИЙ

Ні пришити, ні приліпити

10. СЛУХНЯНИЙ ПЛАСТОВІЙ СТАРШИНІ

Слухняне теля дві корови ссе.

11. ПИЛЬНИЙ

Як їдеш, дивись під ноги; хоч грошей не найдеш, так носа не наб'єш

12. ДБАЄ ПРО ЗДОРОВ'Я

Кого болять кості, той не думає в гості

13. ЛЮБИТЬ КРАСУ І ДБАЄ ПРО НЕЇ

Рожа і в терну гожа

14. ЗАВЖДИ ДОБРОЇ ГАДКИ

Аби розум – щастя буде

ІГРИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАННЯ ПЛАСТОВОГО ЗАКОНУ

2. ЯКА ТОЧКА ПЛАСТОВОГО ЗАКОНУ?

Треба виготовити надувні кулі (*balloons*) в яких вкладено папірці з точками пластового закону. Гравці стають в коло, провідник гри дає першу кулю одному з них. Гравець, якому дали кулю, передає її вправо аж поки провідник не скаже “стоп”. Тоді той гравець, який тримає кулю, сідає на неї, тріскає її і читає потихо точку яка є в кулі. Вголос він каже число яке він думає відповідає цій точці а гравці стараються назвати точку, яка відповідає цьому числі. Якщо гравець який тріскав кулю назвав число неправильно, він відходить з гри і провідник подає нову кулю. Гра повторюється, аж поки всі кулі не є тріснені.

3. ПАНТОМІМА НА ГУРТКОВІ СХОДИНИ

Гурток ділиться на дві групи. Юнак із одної групи підходить до другої і ті йому кажуть яку точку пластового закону він має показати пантомімою. Його група має відгадати, що він показує. Виграє група яка вгадає більше число разів.

4. ПАНТОМІМА НА КУРІННІ СХОДИНИ

Перед курінними сходами один гурток дістає дві точки пластового закону. На сходах гурток має показати обі точки закону – як їх дотримуються чи не дотримуються. Інші мають сказати які це точки (можна давати по дві точки іншому гурткові кожних курінних сходин – так що за 7 сходин, всі добре будуть знати пластовий закон).

5. ПОРІЗАНІ ТОЧКИ

Підготовка: вибрати по дві точки пластового закону, написати їх і порізати на поодинокі букви. Дати по дві порізані точки в одну конверту. Кожному учасникові в грі дати конверту із двома точками порізаними на букви. Ціль: поскладати точки закону. Виграє той, хто найшвидше це зробить.

Які це дві точки пластового закону?

6. ЯКЕ ЧИСЛО?

Поділити гурток на дві дружини. Дружини стоять з однієї сторони кімнати (або майдану в парку). З другої сторони лицем до долини лежать два комплекти кусків паперу з числами від 1 до 14. На знак, перший член дружини біжить до паперів, бере один кусок паперу і пише точку Пластового Закону відповідну до числа який є на тому куску. Папір залишає лицем вниз збоку від невиконаних паперів. Гра кінчається тоді, коли всі папери виконані. Дружина дістає дві точки за кожну правильно виконану точку і дві точки за те, що перша закінчила.